

Acerca de este libro

Esta es una copia digital de un libro que, durante generaciones, se ha conservado en las estanterías de una biblioteca, hasta que Google ha decidido escanearlo como parte de un proyecto que pretende que sea posible descubrir en línea libros de todo el mundo.

Ha sobrevivido tantos años como para que los derechos de autor hayan expirado y el libro pase a ser de dominio público. El que un libro sea de dominio público significa que nunca ha estado protegido por derechos de autor, o bien que el período legal de estos derechos ya ha expirado. Es posible que una misma obra sea de dominio público en unos países y, sin embargo, no lo sea en otros. Los libros de dominio público son nuestras puertas hacia el pasado, suponen un patrimonio histórico, cultural y de conocimientos que, a menudo, resulta difícil de descubrir.

Todas las anotaciones, marcas y otras señales en los márgenes que estén presentes en el volumen original aparecerán también en este archivo como testimonio del largo viaje que el libro ha recorrido desde el editor hasta la biblioteca y, finalmente, hasta usted.

Normas de uso

Google se enorgullece de poder colaborar con distintas bibliotecas para digitalizar los materiales de dominio público a fin de hacerlos accesibles a todo el mundo. Los libros de dominio público son patrimonio de todos, nosotros somos sus humildes guardianes. No obstante, se trata de un trabajo caro. Por este motivo, y para poder ofrecer este recurso, hemos tomado medidas para evitar que se produzca un abuso por parte de terceros con fines comerciales, y hemos incluido restricciones técnicas sobre las solicitudes automatizadas.

Asimismo, le pedimos que:

- + *Haga un uso exclusivamente no comercial de estos archivos* Hemos diseñado la Búsqueda de libros de Google para el uso de particulares; como tal, le pedimos que utilice estos archivos con fines personales, y no comerciales.
- + *No envíe solicitudes automatizadas* Por favor, no envíe solicitudes automatizadas de ningún tipo al sistema de Google. Si está llevando a cabo una investigación sobre traducción automática, reconocimiento óptico de caracteres u otros campos para los que resulte útil disfrutar de acceso a una gran cantidad de texto, por favor, envíenos un mensaje. Fomentamos el uso de materiales de dominio público con estos propósitos y seguro que podremos ayudarle.
- + *Conserve la atribución* La filigrana de Google que verá en todos los archivos es fundamental para informar a los usuarios sobre este proyecto y ayudarles a encontrar materiales adicionales en la Búsqueda de libros de Google. Por favor, no la elimine.
- + *Manténgase siempre dentro de la legalidad* Sea cual sea el uso que haga de estos materiales, recuerde que es responsable de asegurarse de que todo lo que hace es legal. No dé por sentado que, por el hecho de que una obra se considere de dominio público para los usuarios de los Estados Unidos, lo será también para los usuarios de otros países. La legislación sobre derechos de autor varía de un país a otro, y no podemos facilitar información sobre si está permitido un uso específico de algún libro. Por favor, no suponga que la aparición de un libro en nuestro programa significa que se puede utilizar de igual manera en todo el mundo. La responsabilidad ante la infracción de los derechos de autor puede ser muy grave.

Acerca de la Búsqueda de libros de Google

El objetivo de Google consiste en organizar información procedente de todo el mundo y hacerla accesible y útil de forma universal. El programa de Búsqueda de libros de Google ayuda a los lectores a descubrir los libros de todo el mundo a la vez que ayuda a autores y editores a llegar a nuevas audiencias. Podrá realizar búsquedas en el texto completo de este libro en la web, en la página <http://books.google.com>

✓ 11.

Q. D. B. V.

DISSERTATIO JURIS NATURÆ
ET GENTIUM,

DE

SUVERENITATE PRIVATORUM,

Quam

SUB AUSPICIIS DIVINIS
IN ILLUSTRIS ACADEMIA
ROSTOCHIENSI,

Anno MDCCXXVI. d. 25. Maji.

PRÆSIDE

DN. ERN. JOH. FRID.

Seibel,

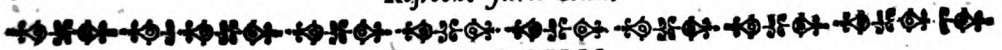
J. V. ET PHIL. DOCT. AC MORAL. PROF. ORD.
HOSPITE ET STUDIORUM SUORUM AMPLIFICATORE
ÆSTUMATISSIMO

defendet

H. L. Q. C.

PETRUS STOLTE,

Rostoch. Juris Stud.

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI SCHWIEGEROVII, Amplissimi Senatus Typographi.

VIRO ILLUSTRIS EXCELLENTISSIMO AT-
QUE CONSULTISSIMO,

DOMINO

JOH. FRIDERICO
TIELKEN,

SERENISSIMI PRINCIPIS MEGAPOLITANI REGNANTIS
CONSILIARIO JUSTITIAE SPLENDIDISSIMO;

UT ET

VIRO PRÆNOBILISSIMO CONSULTISSIMO
ATQUE AMPLISSIMO,

DOMINO

JOH. JOACHIMO
TIELKEN,

CIVITATIS STRALSUNDENSIS PROTONOTARIO MERITIS-
SIMO ET REGII DICASTERII ADVOCATO
FELICISSIMO,

DOMINIS PATRONIS,

ATQUE COGNATIS SUIS MULTIS NOMINIBUS ÆSTIMANDIS,
COLENDIS;

HANC TENUEM DISSERTATIONEM, IN TESSERAM ANIMI DEDI-
TISSIMI ET AD SIBI CONCILIANDAM,

FAUTORUM TANTORUM IN ÆSTIMABILEM PROPENSIONEM
DEDICANDO,

confecrat

RESPONDENS.

DIVINIS AUSPICIIS.
DISSERTATIO JURIS NATURÆ
ET GENTIUM,

De
SUVERENITATE PRIVATORUM.

§. I.

UT ea, quæ in limine prioris dissertationis circa vocabulum **Suverenitatis** allata sunt, hic repetamus, nulla efflagitat necessitas: Quapropter sine ullo præfamine ad ipsam tractationem accedimus, explicaturi secundum regulas **Juris Naturæ & Gentium**. in quibus passibus **Suverenitas** privatorum se exerat, vel ubi falsò & frustra eadem allegetur.

§. II.

Primario itaque loco agendum omnino erit cum illis, qui *Jus Omnium in Omnia* crepant, statuuntque talem **Suverenitatem**, ut omnibus omnia liceant ante **Legem Civilem**, nec quidquam justum vel injustum esse putant, antequam moralitas positiva lege determinetur. Dubitamus autem, an cum istiusmodi crassis Philosophis methodicè sit disputandum, vel an, provocando ad saniores mentes, sola commemoratione insani istius dogmatis contenti simus. Eligamus posterius, & digito monstremus tantum iniquas ex tali dogmate fluentes consequentias, **DEum** scilicet vel penitus negantes, vel eum justitiæ tenacem non esse asserentes;

A

rentes;

rentes; Consequenterque illos, qui adhuc in statu naturali vivunt, Principes, adeo exleges facientes, ut pro libitu & libidine quidlibet agere queant, nullis scilicet vinculis moralibus adstricti vel constricti: Quanquam enim *HOBESIIUS* cum suis filiis id largiantur, quod huic juri omnium in omnia abdicandum sit, parandæ & conservandæ pacis publicæ causa. Tamen vel theseos suæ impietatem non satis palliare potest, vel hominem in statu naturali constitutum habebit tantum pro animali quatenus est animal, non quatenus ratione præditum est.

§. III.

Nec est, ut se in tuto collocatos sperent ita sentientes, provocando ad consensum omnium, *Homines natura esse aequales*; Ita enim illa æqualitas non capienda, ac si omnes per eandem constituerentur in suverenitate individuali, nulla scilicet stante obligatione unius erga alterum. Nam in statu æqualitatis dantur tamen officia quorumlibet erga quoslibet prouti *III. PUFENDORFF* illa appellat, enumeratque in suis exasciatissimis scriptis. Ut taceamus certissimum absurdum ex crassa ista doctrina juris omnium in omnia fluens, Perinde nimirum futurum esse, an quis precibus, blanditiis, vi, dolo, vel mendacio utatur, ut sine suo potiatur. Vid. omnino *SLEVOGTI JCr. Jen. diss. de Jure Omnium in Omnia*, p. 10.

§. IV.

Allegatus hicce *SLEVOGTIUS* p. 13. bene etiam judicet: *Illud porro negari haud potest, quin unicuique hominum in statu naturali & quatenus homo est, regula suarum actionum sit propria ratio, nec a cujusquam vel prudentissimi judicio cogatur pendere &c.* Et paulo post: *Jus igitur est cuius hominum de actionibus suis judicandi, utrum sint instituenda vel omittenda; Hocque verum est, sive citra respectum ad DEUM consideres hominem, sive quatenus magni illius conditoris opus est pulcherrimum.* Us

Uti enim plena gaudet libertate, nec ulli sui generi, in quantum homo est, parere cogitur, ita & ab alieni intellectus judicio haud pendet, nec cuiquam licet, ullum mortalium, ut dictis suis auscultet, in statu hoc compellere. Alias ex aequalibus necessario fierent inaequales. Hæc ille; Quibus cæteris paribus assentimur, unicuique per hæc verba Soverenitatem privatorum tali respectu ob oculos ponentes.

§. V.

Addit etiam *SLEVOGT*, quod posita æquitate sequendi prudentiorum consilia, tamen ipsa natura consiliorum id habeat, quod per ea non frangatur soverenitas Consilia aliorum petentis vel audientis. Et quod sequi alterius consilium nihil aliud sit, quam approbare rationes aliorum eorumque pondera.

§. VI.

Et ut denique hanc materiam absolvamus, statuimus, quod, si Jus omnium in omnia nominandum sit, illud ita accipi debeat: Quod omnia liceat appetere, facere & agere homini, quæ naturæ ejus, quatenus rationalis est, non repugnant: Utcunque enim ipsi convenient & bona sint respectu naturæ animalis, præcipua tamen humanæ naturæ ratio habenda erit. Absurdissimum igitur conceptu esset, hominibus omnibus dari jus in omnia, & quidem singulis idem & æquale, insimul etiam defensionem naturalem esse licitam adversus turbatores. Vah! quanta propositio- num hic emergit contradictio, & quam belle se insinuat cum jure omnium in omnia, bellum omnium in omnes. Tribus adhuc dicere liceat, verum Jus omnium in omnia nihil aliud esse, quam communionem negativam, sicuti *GROTIUS* eandem appellat, quæ ante distincta rerum Domina inter mortales vel fuit, vel fuisset.

§. VII.

Quæ hæcenus dicta, postulant ideam status naturalis
A 3
homi-

hominum; Legatur omnino *GROT. Libr. II. de J. B. & P. Cap. 20. §. 3.* ubi frustra asserit, in statu naturali illum, qui male egisset, hoc ipso sese alio quovis inferiorem fecisse, & cuique qui in simili delicto non versatus, competiisse potestatem pœnas de eo sumendi. *Conf. PUFEND. de J. N. & G. Libr. VIII. cap. 3. §. 7.* Jam videamus, quid nunc in statu hypothetico sentiendum sit. Atque sic docet omnis ratio, Jure Gentium, hoc est, inevitabili necessitate homines coeuntes in societates, interque se distinguentes rerum possessiones, *suverenitati* suæ naturali renunciasse quoad possessa ab aliis, & resignasse eandem in voluntatem magistratus & imperantis, atque abhinc dependere a Legibus, positivis etiam, communem mortalitatis salutem stabilientibus. Hincque posthac nulla superest *suverenitas privatorum*, nisi plane singularibus in casibus, quos nunc enumerare nostri est instituti.

S. VIII.

Conceptus autem talis in genere erit formandus, quod hodie dupliciter adhuc fit considerandus homo, vel prouti est in Republica, vel prouti pro rei circumstantia retrogreditur in statum Naturalem. Quid sit in Republica & sub Legibus vivere, non indiget declaratione, quam obrem posteriùs ita exponemus: Quoties quis in eum redigitur statum, ut mora non patiatu'r publici Magistratus auidtionem, toties redit homo in statum naturalem, suoque ptoprio iudicio decernit, quid actionis suspiciendum sit, nec ne? Indeque placuit nobis talem statum appellare moderno stilo *suverenitatem privatorum*. Verum ipsa exempla eorumque resolutio uberius materiam insinuabit, ad quæ exempla etiam statim accederemus, nisi prmittere juvaret sequentia:

S. IX.

Circa occupationem & acquirendum rerum dominium

um hæc suboritur meditatio : Cum non e re mortalium esset, in Communione vel negativa vel positiva omnium rerum vivere, inter se ita distinxerunt dominia, ut occupata ab uno non amplius vacua essent, ut ab alio occuparentur: Tacitoque inter se pacto hoc omnes moratiores gentes stabiliverunt; Quædam autem res ita diu manserunt communia, ut quilibet privatus *suverenitatem* in illas exercere potuerit, donec successu temporis pro ratione status Principes & illam *suverenitatem privatorum* vel adimerent, vel minimùm restringerent. Facile videt unusquisque quid hæc verba indigent, nimirum usum eorum, quæ §. 1. *I. de rer. div.* appellantur Jure Naturali communia, mare & littora maris (quod enim attinet aërem & aquam profluentem, multis non indigemus verborum circuitibus, quo demonstremus, circa eorum usum suverenitatem privatorum se parili gradu exferere, quam quæ exercetur sensibus externis quibuscunque.

§. X.

Non tangemus longam illam famosamque controversiam *GROTIUM* inter & *SELDENUM* agitatam de mari clauso & libero, sed brevibus dicemus, quod utique Principibus par sit, liberum maris usum pro sapientia & prudentia restringere. Quod idem astruimus de littoribus maris & fluminum, inque illa ejectis pretiosis vel bonis naufragorum, quorum Domini manent incerti. Quibuscunque enim naufragis bona sua reddere nolle, & Consuetudinem maritimam das *Strand-Recht* exercere velle, piraticum quid sapit.

§. IX.

Idem fere in terminis dicendum venit de *Venatione*, sive quavis occupatione ferarum in naturali libertate vagantium; Circa illas enim plenissimam *privati* exercuissent *suverenitatem*, nisi ratio status & hic limitationem & temperamen-

ramentum aliquod requireret. Manet igitur Principibus regale venationis, qui pro prudentia sua iis ex privilegio largiuntur libertatem venandi, quos dignos aestimant; Eo enim ipso & Princeps se distinguit a Vulgo, & otio privatorum præciditur occasio, & ferè non ad incitas & nimiam rediguntur paucitatem.

§. XII.

In quantum autem sub hac generali venationis termino comprehendatur aucupium & piscatio, hoc ex ratione per se non adeo liquet, quapropter summorum Imperantium prudentiæ & providentiæ linquimus, quomodo distingvere, ac quousque restringere velint. Id interea certum est, nocivas feras & aves veluti lupos, accipitres, passeres, &c. a quolibet capi posse, & experti sumus, quomodo Principes sub remuneratione haud raro nocivorum animalium capturam jusserint concesserintve; Quod merito laudamus, modo caveatur adolo & fraude privatorum, eadem bombardæ cervos, qua lupos trajicientium. Quod denique addendum ducimus hoc est: Tentatam totalem extirpationem alicujus speciei animalium juri naturali eodem modo contradicere, quo ipsi contraria est Venatio Crudelis diè par-force Jagd.

§. XIII.

Succedit meditatio de thesauro, nam de metallfodi- nis vix ex jure naturali vel Gentium hic potest quid in medium proferri, quod aliquid in recessu habeat. Est autem thesaurus bene definitus l. 31. §. 1. ff. de A. R. D. & secundum rationem per se constat, inventori fortuito illum cedere debere, consequenterque cuilibet privatorum competere occupationis *soverrenitatem*; Verum secundum rationem reflexam ad præsentem Rerump. faciem, æquius est, domino fundi eundem cedere, inventorique alieno decerptam ex humanitate tribuendam esse particulam. Quo ex funda-
mento

mento autem Principes sibi possint vel totum vel dimidia-
tam, vel aliquam partem vindicare, ex ratione status de-
terminandum veniet. Id certum, a Venatione & mari huc
argumenta trahi non posse.

§. XIV.

Jam ad specialiores casus devenimus ubi *suverenitas
privatorum* Jure Naturæ & Gentium sese exerit: atque sic
notorium illud *Jus occidendi invasorem vite nostra sub modera-
mine inculpata tutela* primo sese offert loco, casu enim dato
emergit ille reditus status naturalis, ubi mora non patitur,
ut publicus Judex adeatur. Quia autem hæc materia tot
vicibus ab aliis est tractata sub variis limitationibus & re-
strictionibus, nolumus hic de eadem multi esse, sed Lecto-
rem remittere ad Systemata Juris naturæ & Gentium, Ubi
passim rationibus Theologorum dissentientium satisfactum
esse inveniet.

§. XV.

Omnium autem delicatissimum hic movebimus casum,
qui a Moralistis fingi solet: *An nimirum Principem vite ag-
gressorem liceat sub moderamine servato occidere?* *SENECA* Libr.
II. de Ira; *PUFEND. Libr. II. de J. N. & G. cap. 8. §. 5.* & illum
sequentes, quos inter nominare juvabit *III. LYNCKERUM*
diff. de Resistentiâ qua fit potestati p. 15. strenue defendunt, pri-
vati esse ut necem patiatur, & quidem ex ratione status,
Quia Principis a salute dependet salus privatorum: Verum
vix nobis temperare possumus, quin & hic suverenitatem
privatorum stabiliamus; Nec statueremus aliquid singularis;
quia multos nobiscum haberemus consentientes. Vid. *OB-
RECHT. de Necessaria defensione. Cap. 6. n. 6.* Cogitetur bre-
vibus, extremitates istiusmodi non admittere longas medi-
tationes: Principem exuisse illo actu naturam Principis:
Non hodie deficere dignos Imperii successores? Istiusmo-
di Principem præsumtionem tyrannidis contra se habere?

Et

(8.)

Et denique casum hunc inter chimæricos merito referendum esse.

§. XVI.

De privata vindicta longa est controversia DD. Juris Naturæ, *An scilicet & in quantum illa sit permessa?* Cordatissime autem nos respondendum esse putamus, quod presentia in Republica sit contra ordinem civilem, utilitatem publicam & intensionem societatis, exercere privatam vindictam: Adeoque quemlibet judicem in propria causa agentem, gravis delicti se facere reum. Si autem quæsitum fuerit: *An Jure Naturæ liceat istam sibi sumere?* Non respondemus cura HENNIGIO in *Not. ad Gros. p. 837.* quod vindicta privata, quam scilicet in Republ. Civis in Civem contemptu publici Judicis exercet, non sit contra Jus Naturæ: Licet enim ob immortalitatem litium circa definitionem Juris Naturæ vix scire possimus, quomodo se extricaturus fuisset HENNIGIUS; Tamen in genere ita sentimus: Vel Jus Naturæ sumi stricte pro eo quod obtinisset in statu mundi perfectiori, & tunc nullam vindictæ cupidinem & necessitatem fuisse; vel sumi late pro æquitatis judicio, quo nunc utimur, & sic illud non admittere posse privata bella & duella; Nullamque adeo dari suverenitatem privatorum, quamdiu in Republica sunt, & quidem ita, ut detur locus publicum adeundi judicem.

§. XVII.

HUGO GROTIUS dum Libro II. de J. B. & P. cap. 20. §. 3. sqq. in hanc incidit materiam, aberrare videtur a veritate, statuens nimirum, Licere Homini judicio pollenti, paribusque non laboranti vitis animadvertere in fontes, nec subjectos sibi, nec directe in se suosque injurios. Nescimus sanè quomodo perspicacissimus GROTIUS adeo concutire potuerit, non attendens, infinitas ex istiusmodi asserto fluentes absurditates; Certissime enim constat, quod
si ta-

si talem suverenitatem privatis quibusdam concedere vellemus, mox bellum omnium in omnes exiturum, quolibet scilicet sibi sapere putante. Adeo demonstrata hæc esse credimus, ut uberiore non indigeat deductione.

§. XLIX.

Ex his dictis constabit, quod duellis privatorum dicam scribamus, & quod nolimus unicuique tribuere licentiam illatas sibi injurias proprio ferro vindicare. Id autem quod singulariter nos afficit, hoc est, quod opinio humana quoad hanc materiam adeo crasse à recto aberret, dum fictum aliquod punctum honoris *le Point d'honneur* ibi quæritur ubi certe non est; Et quod præsuppositum primum falsum tam altas egerit radices, injuriatum scilicet non integre esse famæ, bene autem injuriantem, denn der ist in *Avantage*: Cum tamen hoc penitus merito esset invertendum. Verum inveterata hominum vitia nulla ratione extirpanda esse, dolemus, ac insuper Magistratui equidem non denegamus Potestatem dandi leges de duellis rigorosissimas, id autem insimul a quolibet speramus Judice, quod casu dato, bene ponderaturus sit, quomodo huic vel illi propter opinionem universalem quasi tracto ad congressionem in certamen singulare, veniam dare & legem suam extenuare velit.

§. XIX.

Idem etiam propitia veritate pronunciamus de femina cui quoad pudicitiam vis infertur, quam nimirum in plena *suverenitate* constitutam censemus, quando scilicet nec prece nec clamore violentum stupratorem arcere potest. Quæ vero a dissentientibus afferri solent, consueti referamus.

§. XX.

Qualem Pater in liberos, Maritus in Uxorem, Dominus in servos exercere possit *suverenitatem*, notorii Juris est

B

est,

est, & a Primiceriis Juris Naturæ Doctoribus GROTIO, PUFENDORFFIO & ALIIS largiter expositum: *Conf. si lubet diss. nostr. alleg. de Jurisd. domest.* Id fortè speciatim notatu dignum venit, quod quoad facta mala liberorum intra impubertatem vel minimum ante tempus pubertati proximum, Parentes *suverénitate* privativa gaudeant, nullis scilicet Judici relictis puniendi partibus.

§. XXI.

Veremur, ne cancellos Juris Positivi Civilis ingrediamur, secus varia hic memoranda essent; Reservemus autem ea dissertationi tertiz forte juxta tenorem Juris Positivi variam privatorum suverénitatem exposituræ, Unicum tantummodo speciminis loco moveamus casum de Creditore Debitorem fugitivum propria auctoritateprehendente. Ita enim sentire DD. reperimus, quod hoc jus competat creditori etiam quando debitor de fuga tantum suspectus sit. vid. *MEVIUS P. 2. Decis. 274. n. 5. HILLIG. ad Donell. Libr. 17. c. lii. 2.* Modo intra 24. horas eundem præsentet magistratui. Imo DD. in justo moderamine constitutum censent, qui vim opponentem debitorem occidit. *arg. l. 52. §. 1. ff. ad L. Aquil.* Licet eum, qui debitorem non resistentem vulneraverit Jus crediti amittere, serid adstruant. vid. *GAIL. II. Obs. 44. n. 4. KOEPPEN Dec. 29. n. 11. Ill. LYNCKER. diss. de Resistencia quis sit potestati, p. 37.*

§. XXII.

Circa administrationem bonorum, *privatorum suverénitas* singulari radiat splendore, ita enim in dictione communi est: *Quilibet rerum suarum moderator est & arbiter*; Unde qui specialiter ob ætatem vel morbum non prohibetur, etiam abuti rebus suis potest, donec requisitus magistratus illos qui nec finem nec modum expensarum sciunt, bonis interdi-

terdixerit, vel donec quoad luxum & luxuriam leges frugalitatis & Ordinationes politicæ publicentur.

XXIII.

Non adeo otiosum erit hic inquirere, quousque sit licitum privato unicuique luxum vestimentorum exercere. Notissimum est, quod in ore admonitorum fertur: *Was ich bezahlen kan, das kan ich auch wol tragen.* Verum ut paucis dicamus quod res est, ad vitia status referimus hanc libertatem, qua quilibet potest quidlibet vestimenti & ornatus gestare. Meritoque enim Magistratus prospiciat ne ex intemperata æmulatione mendicis scateat Respublica; imo etiam egregium est, per ipsum vestitum & alia ornamenta laudabilem distinctionem hominum ordinatius conservari. Quis igitur rebus sic stantibus summis non extulerit encomii scalam *Ordinationum Politicarum Totius Imperii Rom. Germ. de anno præsertim 1577. Megapoleos, de anno 1572. Rcip. Rostoch. de anno 1625.*

§. XXIV.

Quæ circa sponsones & donationes *suverenitati privatorum* facta sit restrictio, ceu ex penetralibus Juris civilis petenda, nostram non ingrediuntur meditationem. Et quæ de libertate bona sua a se subjiciendi & periculo exponendi huc referri poterant, docet *Dissert. nostra de Lotteriis.*

§. XXV.

Quid sibi velit effatum; *Nemo est vita & membrorum suorum Dominus*, Satis constare putamus: Et miramur, præter Naturalistas quosdam infrunitos etiam dari Jctus, quos inter *ALCIATUM* nominare lubet, statuentes propricidium naturaliter non esse prohibitum; Cum tamen evidentissimum sit neminem jus habere terminum vitæ anticipandi, Liceat enim nobis id meditari, quod eapropter DEus tam duram super homicidium dederit Legem, quia ægre fert

quenquam audere destruere creaturam ad imaginem suam factam, & involare in suum arbitrium circa humanæ vitæ terminum determinatum. Exulet igitur hic *soverrenitas privatorum*.

XXVI.

De Cogitationibus evicta res est, quod scilicet quoad illas in summo *soverrenitatis* fastigio simus collocati. Quæ enim circa Crimen læsæ Majestatis datur exceptio in *l. 5. C. ad L. Jul. Maj.* magis videtur esse posita ad declarandam hujus Criminis atrocitatem, quam ut practicè obtineat. Ut taceamus a DD. utique subintelligi actus externos minimum præparatorios, quod ipsum textus inspectio clare docet. Verum igitur est, *Gedanken sind Zoll frey, und ein jedes kan Knipschen in der Tasche schlagen, so oft er will.* De occultis enim non judicat iudex humanus.

§. XXVII.

Quod attinet actus meræ honestatis, & eos qui Societatem directe non lædunt, *Soverrenitatem* habent privati, adeo ut nemo a non volentibus eos exigere queat. Hinc meritò taxatur *BOECLERUS* qui *diff. 3. ad Gros. Libr. 2. c. 20.* dari *actionem ingrati* strenue defendit, ut belle deduxit *Illustr. PUFEND, de O. H. & C. Libr. 1. cap. VIII.* Et valet regula: *Officiorum (derer Liebes Dienste) non datur actio.* Cogitemus etiam de vitiis quibusdam moralibus, veluti mendacitate & ebrietate &c. quæ turpia quidem sunt, attamen hæcenus nondum publica lege pœnali taxata. Indeque carpunt nonnulli Historici Carolum M. quod ebrietatem inter crimina retulerit, licet in genere Principi ea potestas non sit deneganda; & in specie Carolus quoad Germanos & devictos populos ex sana ratione status prohibitionem fecerit.

§. XXVIII.

§. XXVIII.

Qui pernoscunt, quid sit jus innoxiz utilitatis, illi etiam aliquod punctulum *soverenitatis privatorum* agnoscent, in eo scilicet quod jure naturali ea jura quz nobis profunt, alteri vero non nocent, postulare possumus. Sed clariora hzc sunt, quam quod postulent expositionem.

§. XXIX.

In materia testamentorum, circa eorundem facti-
onem egregia se infinuat quzstio: *An quilibet privatus ea
gaudeat soverenitate, ut possit pro mero suo arbitrio in ultima vo-
luntate de bonis suis & aliis quibusdam negotiis disponere?* Quam
bene resolvendam esse putamus quando distingvimus inter
Jus Naturz & Jus Gentium; De Jure naturz certum est,
prouti etiam alio loco scilicet *diff. de Jurisd. domestica & in
Comp. J. N.* exposuimus, quod illud non noscat testamenta,
quia ea, quz quis per occupationem ad dies vitz suz sua fecit,
statim redire debuissent in communionem iterumq; ce-
dere occupanti. Conf. *STRYKII diff. de Jure Liciti sed non honesti;*
& *spec. diff. MULLERI de testamento licito sed non honesto.* Vi-
dendum igitur erit, an Jus Gentium, quod hodiernis mo-
ribus non satis rectè distingvitur a Jure naturz vere tali,
Vid. lin. nostr. J. N. ed. 1725. 8. magis faveat testamentis? Et
sic invenimus, quod ad evitandas lites post discessum alicu-
jus ex hac mortalitate, & ad przcavendas czdes ante obi-
tum naturalem, & in favorem prolis ex bonis parentum, &
ad sublevandam familiam, nullius bona post mortem com-
munionis alex subjici queant: Unde prater successionem
proximorum ab intestato, quz merito sola esset stabilienda,
libertas testandi ubique, exceptis quibusdam gentibus *vid.
CONRING. loc. mox cit. evol. TACITUS de moribus
Germ. cap. 20.* est introducta, & prater quosdam
lege prohibitos a quolibet exercetur *perfecta Soverenitas*
B 3 quo-

quoad ultimas voluntates, observatis tantum, ad lites vel evitandas vel excitandas solennitatibus lege definitis & caute habita parentum & liberorum ratione. Ut alios circa fratres & sorores & his forte similes prætereamus observandas subtilitates. Audiatur vox *LL. XII. Tabb. Paterfamilias nisi legasset, ita jus est.* Conf. *l. 120. ff. de V. S. & l. 1. C. de SS. Eccl.* ubi dicit Imperator: *Nil est, quod magis hominibus debeat, quam ut suprema voluntatis, postquam jam aliud velle non possunt, liber sit stilus, & licitum, quod iterum non redit arbitrium.*

S. XXX.

Si autem quis quaesierit: *An summus Imperans possit testamenti factionem prohibere, & sic quoad hoc caput soveneritatem privatorum extinguere?* respondemus: Hanc quaestionem altioris esse indaginis, specialique dissertationi reservandam, quapropter nunc præmonendo quasi tantum dicamus, nos inclinare ad partem affirmantem. Evolvatur negativæ Patronus *BOECLERUS* in *notis ad Grotium Libr. II. de J. B. & P. C. 6. §. 16. p. 232.* Et nobiscum consentientes *Joh. a FELDE Elem. Jur. Univ. P. 5. pag. 1156.* *CONRING, in Proem. ad Tit. de Origine Juris Germ.*

S. XXXI.

Non systema sed dissertationem academicam scribimus, h. e. ita materias huc facientes tractamus, ut eas allegemus brevibus, discursibusque oppositoriis viam sternamus: Eaquepropter humanissimus Lector dicta hæcenus grata sibi esse finat, & rogamus, ut accipiat adhuc sequentia:

Originem Regnorum & in illis Imperiorum si adspexerimus, id certum esse inveniemus, quod (de regnis vi occupatis sermo non est,) in denominatione & constitutione unius vel aliquorum Imperium gesturi vel gesturorum

rum, *suverenas* fuerit penes populum, qui tamen satis videns, felicitatem communem periclitari, opportunum ini-
vit consilium, de transferendo in unum vel in aliquos im-
perio, atque sic suam *suverenitatem* resignavit, donec casus
vacantis solii extiterit, vel ex legibus fundamentalibus eru-
tur, quomodo successio sit speranda. Quae leges funda-
mentales tamen, ceu frustra aliqui putant, non conservant
suverenitatem penes populum, qui eam cessit, sibi tantum
prospicientem de quibusdam juribus & privilegiis. Legan-
tur omnino *GROTIUS & PUFENDORFF.*

§. XXXII.

Quod autem tertia species formarum regularium Im-
perii Democratia, sit singularis quaedam suverenitas priva-
torum, hoc evidentissimum est, & nolumus contrasentire
iis, qui ejusmodi formam regiminis approbant, multò mi-
nus cum certum nobis sit, Democratiam esse tantum chimæ-
ram & imaginem, qua luditur populus, alias libertatis li-
mites apertos tolerare nolens, frænnumque mordens. Non
enim potest concipi Democratia sine Aristocratia, hoc est,
prudenteriores & seniores formant nihilominus aliquod Col-
legium, deliberant, & populum tantum consiliorum parti-
cipem reddunt: Secus enim ochlocratia oriretur. Cogite-
tur de Rep. Rom. quid sint plebiscita &c.

§. XXXIII.

Sobrie etiam hic meditandum incidit, id quod *suvere-
nitatis privatorum* emergit eo casu, quando Princeps exercet
tyrannidem, & in fortunas ac viscera subditorum sævit. Sta-
tuimus autem, vestigia Grotiana legentes, utique dari de-
fensionem universis, si Princeps hostili animo se gerat erga
suos Cives, adeo ut præsentissimus immineat felicitatis in-
teritus. Legantur *GROTIUS Lib. 1. de J. B. & P. cap. 4. & PU-
FEND.*

*FEND. de J. N. & G. Libr. VII. cap. 8. qui tamen in Compend. de O. H. & C. Libr. II. c. cap. 9. §. 4. fluctuat HORN. Polit. archi-
tēt. Libr. II. c. 12. D'ANNH. Theol. Consc. Tom. I. p. 471. HUBER. de
Jure Civit. Lib. I. cap. 32. Imo BOECLER. Instit. Pol. Libr. II.
cap. 4. §. 48. vix vult, omnes extremitates esse expectandas.
Si autem alicui dubium suboriatur, An casus sit dabilis? Illi
respondemus, quod forte eo casu, quando duo vel plura
regna unus possidet imperans, existere possit; Vel quod
Caligula votum de una populi Romani cervice in ore fe-
rens; Vel Vitellius optimum odorem esse civis occisi pro-
nuncians, sint specimina istiusmodi Principum. Addatur
exemplum a Pufend. l. c. allegatum de Rege Peguano.*

§. XXXIV.

Hæc sobria esse putamus, nec opus esse credimus, ut de
Monarchomachorum insania doctrina, quippe semetipsam
evidenter refutante, differamus: Nec quidquam dicemus
de stulto Anabaptistarum dogmate, quod Antarchiam &
Anarchiam stabilire intendit. *Evolv. ARNISÆI Tr. de Au-
torit. Princ. semper inviolab. Cap. 1. LUTH. Tom. II. Witteb.
p. 499.*

§. XXXV.

De discessione ex Republica omnes Politici differunt
distinguentes inter gregatim discedere, & inter unius alte-
riusve personæ vel familiæ discessum. Cogitetur de Jure de-
tractionis & emigrationis, a DD. passim ventilato. Quæ
præterea huc referri debuisse aliquis putat, quærat in
dissertatione tertia, ad ductum Juris positivi
conscribenda.

DEO Duci sit Laus.

Nobilissimo atque Humanissimo
DOMINO STOLTIO,

Jurium Studiofo Solertissimo Domestico

AUDITORI,

hodieque *RESPONDENTI* suo laudatissimo,
gratulatur.

PRÆSES.

IN Publicum prodire, & ea omnium animis atque auribus exponere, quæ privatos inter parietes collegimus, hoc virtutis veræ opus est. Qui enim nunquam publica verba facit vix aliis de facie notus est, & non satis recte vivit. Volunt Leges Academicæ, ut nemo sine specimine abeat, sed quis earum serius est observator. Calva semper interponitur excusatio, curtam esse suppellectilem pecuniariam; Verum merito eandem dico calvam; Nam faciat, qui voluerit, mecum sequentem calculum: Vivit Studiosus in Academia per unius anni Spatium, (infra enim anni terminum abire, vix ullum crediderim, qui non vellet, ceu Grus Strymonia, venire Grus & abire Grus:) quotidic autem unum assen statuit esse seponendum ad specimen academicum sub Abitum dandum: Sic sane sufficientes, habet sumtus, ad dissertationem, aliquot plagularum habendam. Ast vera culpa silentii paupertas non est sed secum prohdolor! habitant plurimi, & agnoscunt, quam

quam curta sit suppellex in scientiis, Grammatica puta, Rhetorica, Logica, & aliis. Hoc enim interdum ex publicis dissertationibus concludere possumus, ubi unus vel alter, qui nunquam publice stetit, tandem prorumpit, & tales vitia dicit, ut nihil bonum de eo loquatur. De Galba Imperatore dicunt Historici, quod ab omnibus Imperii capax Iudicatus, nisi imperasset: Sic sane in Academicis exercitiis certo respectu dicendum venit: Hic vel ille Gnarus Iudicatus disputandi artis, nisi disputasset. Maesté tuam igitur virtutem *Nobilissime Domine STOLT!* Tu enim multis jam vicibus probasti, Tibi non esse erubescendum, quapropter per hanc secundam dissertationem publicam ulteriorem Tibi concilia laudem, quo *Illustri Patrie ac Gratosissimo, prudentissimo imo Literatissimo Tuo Domino Patri*, Fautori meo inter paucos singulariter colendo, sis ornamento, sis gaudio. Vale, & propositum tuum ad optatum colophonem
Urge, iterumque Vale.

